

התגלויות מיוחדות של ה'

יוחנן א' 18 – "את האלוהים לא ראה איש מעולם, הבן היחיד הנמצא בחיק האב הוא הודיעו"

שמות ל"ג 20 – "לא תוכל לראות את פני, כי לא יראני האדם וחי"

אם כן, אז מי דיבר עם אברהם? עם מי הוא אכל צהריים? מי פגש את משה? מיהו אותו מלאך שכשאנשים פגשו אותו הם הבינו וידעו שהם ראו את ה'? את מי הם ראו?

בואו ונסתכל על הפגישות המיוחדות האלו...

אדם וחוה

בראשית ג' 8 –

"וישמעו את קול אלוהים מתהלך בגן לרוח היום, ויתחבא האדם ואשתו מפני ה'"

אדם וחוה שמעו את קול ה', הם שמעו את ה' הולך בגן; ועקב כך הם פחדו ממנו ולא רצו לפגוש אותו אז הם הסתתרו. מה שמראה לנו שלפני הנפילה בחטא הם כן שוחחו עם ה' פנים אל פנים, כי אחרת למה הם הסתתרו עכשיו?

אברהם

בראשית י"ח 1 – י"ט 1

יש לנו כאן פגישה מאוד מיוחדת של אלוהים עם אברהם. הפסוק הראשון נותן לנו את הסיכום של מה שקורה באירוע. "וירא אליו יהוה באלוני ממרא". ה' נפגש עם אברהם, ה' נראה לאברהם, זה לא חלום, חזיון או מחזה; ה' פוגש את אברהם! ואכן, כאשר אנו ממשיכים וקוראים בפרק אנו יכולים לראות זאת בברור.

פסוק 2 – אברהם נושא את עיניו ורואה שלושה אנשים, הוא רץ לקראתם ומשתחוה להם. מה פתאום אברהם משתחוה לאנשים, האם זה רק נוהג של הכנסת אורחים? נראה לי שזה הרבה מעבר לכך.

פסוק 3 – "ויאמר אֲדֹנָי אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך". אברהם פונה אל האנשים בהתחלה בלשון רבים, אֲדֹנָי, (שימו לב לקמץ שמציין רבים ומציין את ה') ואחר כך בלשון יחיד.

אם נא מצאתי חן בעיניך, אל נא תעבור – יחיד

פסוק 4 ובהמשך, הטקסט עובר שוב מיחיד לרבים, ומרבים ליחיד "יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם" – רבים

פסוק 9 "ויאמרו אליו" – רבים

פסוק 10 "ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה, והנה בן לשרה אשתך" – יחיד

מי מדבר או מדברים כאן עם אברהם?

מי אומר שהוא ישוב בעוד שנה ולשרה יהיה בן?

פסוק 13 "ויאמר יהוה אל אברהם" עכשיו זה קצת יותר ברור, יהוה מדבר עם אברהם, ה' הוא אחד משלושת האנשים שבאו לדבר עם אברהם.

פסוקים 16-19 "ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום ואברהם הולך עמם לשלחם. ויהוה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה..." ה' כמו אומר לעצמו – אני ואברהם חברים, אני

לא יכול להסתיר את כוונתי להרוס את סדום, הרי לוט האחיין של אברהם שם. אני אספר לך את מה שאני עומד לעשות, כדי שהוא יצווה את בניו שילכו בדרך ה'.

פסוק 22 "ויפנו משם האנשים וילכו סדומה ואברהם עודנו עומד לפני יהוה".

פרק י"ט 1 "ויבוא שני המלאכים סדומה".

כתוב לנו כאן המלאכים ב"הא" הידיעה, כלומר המלאכים שדיברנו עליהם מקודם, ולא סתם מלאכים אחרים, אלא אלו שביקרו את אברהם.

כלומר באו אל אברהם 3 אנשים = **2 מלאכים ואדם אחד שהוא אלוהים שלבש בשר בדמות אדם**, ונראה מהכתוב שאברהם כבר הכיר אותם, הוא רץ אליו לברך אותו ולהשתחוות אליו. בכל אופן שני המלאכים הלכו לסדום ואלוהים (יהוה) שלבש בשר בדמות אדם נשאר לדבר עם אברהם. ובשיחה עם אברהם ה' אומר לאברהם שהוא עומד להשמיד את סדום. אברהם מתחיל במשא ומתן והתמקחות כדי להקל על עונשה של סדום... "אולי יש שם 50 צדיקים, מה גם אז תשמיד את העיר" וכו'...

פסוק 26 "ויאמר יהוה אם אמצא בסדום... ה' ממשיך לדבר עם אברהם, לא מלאך ולא שליח, ולא איש; **אלא ה' יהוה – ה' בלבוש בשר**. וכאשר הם מסיימים את השיחה – פסוק 33 "וילך יהוה כאשר כילה לדבר אל אברהם" – ה' הולך.

אם זאת היתה הפעם היחידה שנכתב כך על ה', היה אפשר לדון ולומר אולי לאברהם היה יחס מיוחד עם ה', אולי היתה כאן טעות בהעתקה של דבר ה' במהלך השנים. אבל יש לנו כאן כאן "טעות" סיסטמטית שקורת במפגשים מיוחדים שכאלו; אדם וחווה, אברהם, יעקב ועוד. אז אם לכל כך הרבה אנשים קרו הדברים האלו, אנו לא יכולים לומר שהיתה כאן טעות, אלא היתה כאן כוונת מחבר להראות לנו הקוראים שאלוהים לבש בשר בדמות אדם והתהלך כאן עלי אדמות, ונפגש כאן עם אנשים. לכן העיקרון השלישי של הרמב"ם ב 13 העיקרים שהיהדות הרבנית אימצה הוא שגוי לחלוטין.

"הרי אני מאמין באמונה שלמה בשלוש עשרה עיקרים של התורה הקדושה"

1. שהקדוש ברוך הוא מצוי ומשגיה
2. והוא אחד
3. ואין לו גוף ואין לו דמות גוף..."

איך הרמב"ם אחד מגדולי המפרשים של היהדות הרבנית, שעליו נאמר (ואני לא מסכים עם מה שנאמר) ש"ממשה עד משה לא קם כמשה", יכול לומר דבר שכזה! ובאומרו זאת הרמב"ם בעצם סתר את דבר ה' – את התורה. הוא לא רק טעה אלא גם התעה את עמנו, ועד עכשיו בין היתר עקב העיקרים שהוא כתב עמנו הולך בחושך.

בואו ונמשיך ונסתכל על המפגשים המיוחדים האלו... ועכשיו

יעקב

בראשית ל"ב 25-32 (שפות אחרות 31-24:32)

מעט רקע...

יעקב חוזר מחרן ארם עם כל משפחתו, עבדיו ורכושו; כולל 12 ילדים שחלקם קטנים מאוד. הוא יודע שהוא עומד להיפגש עם אחיו עשיו. ועשיו בא לקראתו עם 400 איש. יעקב נמצא בזמן הזה ממזרח לירדן בדרכו לארץ כנען, וכאשר הוא בהליך של מעבר של נחל יבוק, (נחל יבוק הוא אחד מהנחלים שזורמים לירדן) אחרי שהוא העביר את כל משפחתו ורכושו את המעבר הוא נשאר מאחור.

פסוק 25 "...ויאבק איש עמו עד עלות השחר" יעקב אינו צעיר אבל הוא חזק מאוד פיזית. לפני כ 20 שנה הוא הזיז לבד את האבן מהבאר, משהו שהרועים היו עושים רק אחרי שכולם התאספו, הוא המשיך לעבוד כרועה צאן, אז הוא עדיין עם כוח רב.

פסוק 27-30 "ויאמר (האיש) שלחני כי עלה השחר. ויאמר (יעקב) לא אשלחך כי אם ברכתני. ויאמר (האיש) אליו מה שמך? ויאמר (יעקב) יעקב. ויאמר (האיש) לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל, כי שרית עם אלוהים ועם אנשים ותוכל. וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך? ויאמר (האיש) למה זה תשאל לשמי ויברך אותו שם"

כתוב לנו שיעקב נאבק עם איש עד עלות השחר, האיש הזה משנה את שמו של יעקב, האיש הזה מברך את יעקב. מי זה האיש הזה?

- מי יכול לשנות שם?
- למה הוא אומר נאבקת עם אלוהים ואנשים?
- מי יכול לברך?
- ברור שהוא חייב להיות מכובד יותר מיעקב.

בוא ונראה מה יעקב חושב:

פסוק 31 "ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי"

יעקב הבין שהוא ראה את ה', לא סתם איש, לא מלאך, אלא את ה'! יעקב פגש ונאבק כל הלילה, (בלי שהוא ידע) עם ה' שלבש בשר בדמות אדם, כי אחרת הוא לא היה אומר שהוא ראה את אלוהים פנים אל פנים ותנצל נפשי.

התגלויות מיוחדות של מלאך יהוה

מלאך ה' הוא דמות מיוחדת במינה. כאשר מדובר בהתגלות מלאך ה' לבני אדם, על פי רוב המלאך המיוחד הזה משתמש בסמכות ה', בשם ה' ומברך בצורה שרק ה' יכול לברך. האנשים מבינים שהם רואים משהו מיוחד - את התגלות ה', ולעיתים גם פוחדים שמה יקרה להם משהו והם ימותו.

להגר - בראשית ט"ז 7-13 פסוק 11 - מלאך ה' מברך ברכות שרק ה' יכול לברך. פסוק 12 - "ותקרא שם יהוה הדובר אליה, אתה אל רואי" הגר מבינה שמי שדיבר איתה הוא אלוהים ולכן היא קראה אתה אל רואי.

לאברהם - בראשית כ"ב 10-18 פסוק 11 - מלאך יהוה קורא אל אברהם.

פסוק 16-18 המלאך מברך בברכות שרק יהוה יכול לברך פסוק 14 - אברהם קורא למקום יהוה יראה.

ליעקב - בראשית ל"א 11-13

מלאך יהוה אומר "אנכי האל בית אל". המלאך אומר שהוא אלוהים

בראשית מ"ח 16 "המלאך הגואל אותי מכל רע, יברך". המלאך מברך בברכות שרק ה' יכול לברך

למשה - שמות ג' 2-7 פסוק 2 - "וירא מלאך יהוה אליו בליבת אש מתוך הסנה" מלאך יהוה מתגלה למשה מתוך הסנה הבוער.

פסוק 3 משה מתקרב כדי לראות איך זה שהשיח בוער אך לא נשרף.

פסוק 4 – "וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלוהים מתוך הסנה". יהוה קורא למשה. איך זה? מקודם דובר על מלאך יהוה ועכשיו יהוה, איך זה? פסוק 6 – "ויאמר אנוכי אלוהי אביך, אלוהי אברהם, אלוהי יצחק ואלוהי יעקב; ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלוהים" מלאך יהוה שהתגלה למשה בתוך הסנה הבווער אומר למשה שהוא אלוהים, ומשה מבין זאת ומסתיר את פניו כדי לא להביט אל האלוהים. פסוק 7 – "ויאמר יהוה" – יהוה מדבר.

מלאך יהוה הוא ה'!

לבני ישראל

עמוד האש ועמוד הענן – שמות י"ג 21,22

שמות י"ד 19

המלאך ההולך לפניהם – שמות כ"ג 20-23

לגדעון – שופטים ו' 11-23

פסוקים 11-12 "ויבוא מלאך יהוה וישב תחת האלה... וירא אליו מלאך יהוה, ויאמר יהוה עמך גיבור החייל" – מלאך יהוה מתגלה לגדעון. פסוק 14 "ויפן אליו יהוה, ויאמר..." פסוק 16 "ויאמר אליו יהוה, כי אהיה עמך..." למרות שכתוב לנו בהתחלה שמלאך ה' מתגלה לגדעון, אנו קוראים שיהוה פונה אליו, שיהוה מדבר איתו. פסוק 20 "ויאמר אליו מלאך האלוהים..." פסוק 21 "וישלח מלאך יהוה את קצה המשענת...ויגע בבשר.. ותעל האש מן הצור ותאכל את הבשר..." פסוק 22 "וירא גדעון כי מלאך יהוה הוא" – עקב כך שגדעון ראה את הנס שעשה האיש שדיבר איתו, הוא הבין שזה מלאך יהוה. "ויאמר גדעון אהה אדוני יהוה כי על כן ראיתי מלאך יהוה פנים אל פנים" – גדעון הבין ומפחד, הוא ירא שמא הוא ימות.

פסוק 23 "ויאמר לו יהוה שלום לך, אל תירא לא תמות" גדעון פגש את מלאך יהוה, גדעון פגש את ה' שלבש בשר בדמות אדם. עקב כך הוא מפחד שמא הוא ימות, וה' מרגיע אותו.

להורים של שמשון – שופטים י"ג 2-23

פסוק 3 "וירא מלאך יהוה אל האשה..." פסוק 6 "ותבוא האשה ותאמר לאישה (לבעלה) לאמור: איש האלוהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך האלוהים, נורא מאוד..." האישה מבינה שהיא ראתה ודיברה עם מלאך יהוה, אנו יכולים ללמוד מכאן שהמראה שלו היה מאוד מיוחד, נורא מאוד. פסוק 13 "ויאמר מלאך יהוה אל מנוח..." פסוק 15 "ויאמר מנוח אל מלאך יהוה, נעצרה נא אותך ונעשה לפניך גדי עיזים" פסוק 17 "ויאמר מנוח אל מלאך יהוה מי שמך, כי יבוא דברך וכיבדנוך" – מנוח שואל את המלאך מה שימך? – בעצם הוא שואל מי אתה? איך אני יכול לדעת שמה שאמרת בקשר לבן שעוד לא נולד לנו נכון כי אשתי היא עקרה? באיזה סמכות אתה אומר את הדברים האלו? אל תיתן לנו צפיות שווא. פסוק 18 "ויאמר לו מלאך יהוה למה זה תשאל לשמי והוא פלאי" מעניין שאחד משמות ה' שמופיעים בישעיה ט' 5,6 (בשפות אחרות 6,7) הוא פלא יועץ.

פסוק 19-20 "ויקח מנוח את גדי העיזים ואת המנחה, ויעל על הצור ליהוה; ומפליא לעשות, ומנוח ואשתו רואים. ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה, ויעל מלאך יהוה בלהב המזבח; ומנוח ואשתו רואים ויפלו על פניהם ארצה"

מנוח הכין את הבשר ואת המנחה על הסלע, ואז פלאי המלאך עשה משהו, כאשר הלהב עלה למזבח המלאך עלה השמימה. פסוק 21 "אז ידע מנוח כי מלאך יהוה הוא"

פסוק 22 "ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות כי אלוהים ראינו" מנוח מבין שמלאך ה' הוא כמו אלוהים ולכן הוא אומר בגלל שראינו את אלוהים עכשיו אנו נמות. פסוק 23 "ותאמר לו אשתו: לו חפץ יהוה להמיתנו, לא לקח מידנו עולה ומנחה, ולא הראנו את כל אלה..."

לנבוכדנצר – דניאל ג' 24-28 פסוק 25 "בר אלהיך" – בן אלוהים פסוק 28 "די שלח מלאכה ושיזב לעבודוהי" – ששלח את מלאכו והציל את עבדיו.

מלאך יהוה הוא דמות מאוד מיוחדת: יש לו דמות נוראה (נפלאה, מלאה הוד, מלאה עוצמה, כשרואים אותו יודעים שמלאך מיוחד עומד לפניהם) הוא מדבר כשם שיהוה מדבר, יש לו סמכות מלאה, הוא מברך באותה צורה שרק יהוה יכול לברך. הוא עושה מעשים על טבעיים. וכאשר אנשים מבינים את מי הם ראו, הם מבינים שהם ראו את ה' וחוששים לחייהם. מלאך יהוה הוא בעצם אלוהים שלבש בשר בדמות אדם ונגלה לבני אדם, אין כל אפשרות אחרת להבין זאת.

גלטים ד' 4 "אבל כאשר מלאה העת שלח אלוהים את בנו, ילוד אישה וכפוף לתורה"

יוחנן א 14 "הדבר נהיה בשר ושכן בתוכנו; ואנו ראינו את כבודו, כבוד בן יחיד מלפני אביו, מלא חסד ואמת"